

**Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Janowiec Wielkopolski
na lata 2021-2023**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM.....	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM.....	5
1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	5
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE JANOWIEC WIELKOPOLSKI	7
2.1. ADRESACI PROGRAMU	8
2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
2.2.1. DANE OGÓLNE	8
2.2.2. DEMOGRAFIA.....	10
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA	11
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	12
2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE.....	13
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO.....	14
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY	14
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY.....	30
2.4. BADANIA ANKIETOWE	33
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW.....	33
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH	37
2.5. ANALIZA SWOT	40
2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU	45
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....	46
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	46
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	47
4. REALIZACJA PROGRAMU	60
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY.....	60
4.2. FINANSOWANIE.....	60
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	60

WPROWADZENIE

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale, niestety, również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane, ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy.

Różnorakie formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Główną zasadą powinna być zasada pomocniczości.

Podejmowane działania przyniosą najlepszy efekt, gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, winna być kompleksowa i obiektywna. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne, jak i zastępcze. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót dziecka do tej rodziny.

Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są również ważne ze względów społecznych i ekonomicznych, konieczne z uwagi na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinie lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Do zadań własnych gminy należy m.in. tworzenie 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Janowiec Wielkopolski został opracowany w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 poz. 821). Program został opracowany na lata 2021-2023, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2017-2019.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – t.j. Dz. U. 2020 poz. 523 z późn. zm.) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – t.j. Dz. U. 2019 poz. 1145 z późn. zm.) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1040 z późn. zm.) tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2086) normuje problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1460 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przysposobieniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przysposobienia nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Gminie Janowiec Wielkopolski na lata 2021-2023 będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 821);

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 111),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 218 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 326 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2092 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 473 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057),
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Janowiec Wielkopolski na lata 2014-2020 (Załącznik do Uchwały Nr XXXIII/286/2014 Rady Miejskiej w Janowcu Wielkopolskim z dnia 25 sierpnia 2014 r.).

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE JANOWIEC WIELKOPOLSKI

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Janowiec Wielkopolski została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w gminie placówek oświatowych.

Do analizy przedłożono 26 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców oraz 4 ankiety wypełnione przez pedagogów lub dyrektorów z placówek oświatowych.

Wśród respondentów ankiet skierowanych do mieszkańców było 77% kobiet i 15% mężczyzn, zaś 8% uczestników badania nie zadeklarowało przynależności płciowej.

Dominującą grupę respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (46%), a następnie grupy osób w wieku 26-35 lat (27%) i 46-55 lat (12%). Znacznie mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły ex aequo grupy osób w wieku 56-65 lat i 20-25 lat (po 4%), natomiast 7% ankietowanych nie określiło swojej grupy wiekowej. W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 20 lat oraz osoby powyżej 65 lat.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 85% wszystkich respondentów ankiety mieszka na terenie gminy Janowiec Wielkopolski od urodzenia, a 12% zamieszkuje w gminie od 5 do 47 lat, natomiast 3% respondentów nie zadeklarowało czasu przebywania na terenie gminy. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 46% spośród nich posiadało wykształcenie wyższe, mniej liczną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (35%), najmniej było osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (15%), zaś 4% badanych nie określiło poziomu wykształcenia.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
26	kobiety (77%)	20-25 lat (4%)	od urodzenia (85%)	wyższe (46%)
		26-35 lat (27%)		średnie (35%)
	mężczyźni (15%)	36-45 lat (46%)	od 5 do 47 lat (12%)	zasadnicze zawodowe (15%)
		46-55 lat (12%)		
		56-65 lat (4%)		
	brak deklaracji (8%)	brak deklaracji (7%)	brak deklaracji (3%)	brak deklaracji (4%)

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne”, „Kapitał społeczny i ludzki”, a dodatkowo także „Kondycja rodzin”, oraz ocenę poprzednio realizowanego programu.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Gminie Janowiec Wielkopolski na lata 2021-2023 są rodziny zamieszkujące teren gminy Janowiec Wielkopolski, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina miejsko-wiejska Janowiec Wielkopolski położona jest w południowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie żnińskim. Zajmuje powierzchnię 130,73 km² i jest jedną z sześciu powiatowych jednostek terytorialnych. Teren gminy sąsiaduje administracyjnie z następującymi gminami: Damasławek, Żnin, Rogowo, Mieleszyn i Mieścisko. W ramach struktury administracyjnej jej terytorium obejmuje swoim obszarem miasto Janowiec Wielkopolski oraz 22 sołectwa – Bielawy, Brudzyń, Chrzanowo, Flantrowo, Gącz, Janowiec Wieś, Junczewo, Kołdrab, Laskowo, Miniszewo, Obiecanowo, Ośno, Posługowo, Sarbinowo Drugie, Świątkowo, Tonowo, Wełna, Włoszanowo, Wybranowo, Zrazim, Żerniki i Żużoły.

Główną sieć komunikacyjną gminy stanowią drogi powiatowe i gminne. Przez jej północną część na niewielkim odcinku przebiega droga wojewódzka Nr 251 (Kaliska – Damasławek – Junczewo – Żnin – Barcin – Pakość – Inowrocław), zaś w odległości ok. 15 km od Janowca Wielkopolskiego biegnie droga ekspresowa S5. Długość dróg publicznych w gminie wynosi 90,80 km, w tym drogi gminne stanowią 55,50 km.

Spośród funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych najwięcej działa w takich branżach, jak: handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy (172), budownictwo (161)

oraz przetwórstwo przemysłowe (72). W latach 2017-2019 do Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej zostało wpisanych 126 nowych przedsiębiorstw z terenu gminy.

Infrastruktura techniczna w gminie Janowiec Wielkopolski jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Sieć wodociągowa zaopatruje w wodę wszystkich mieszkańców. Dalszego rozwoju i nakładów inwestycyjnych wymaga natomiast sieć kanalizacyjna, do której dostęp posiada ponad 62% osób. Odbiór i utylizację ścieków zapewnia jedna oczyszczalnia. W gminie brakuje sieci gazociągowej, z której mogłaby korzystać lokalna ludność. W latach 2017-2019 w gminie Janowiec Wielkopolski zrealizowano m.in. takie inwestycje, jak: 2017 r. – przebudowa dróg gminnych w Zrazimiu, Tonowie, Żernikach, termomodernizacja budynków obiektów szkolnych w Janowcu Wlkp., modernizacja przepompowni ścieków, budowa sieci wodociągowej w Wybranowie, budowa placu zabaw i siłowni zewnętrznej w Janowcu Wlkp., modernizacja świetlicy wiejskiej w Laskowie; 2018 r. – budowa PSZOK-u w Janowcu Wlkp., przebudowa dróg w Juncewie, Włoszanowie, Świątkowie, stworzenie bazy rekreacyjnej w Laskowie, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody w Tonowie, budowa otwartej strefy aktywności w Sarbinowie Drugim; 2019 r. – przebudowa dróg gminnych w Pośługowie, remont dróg w Laskowie, Janowcu Wlkp. – ul. Kręta, doświetlenie przejść dla pieszych, budowa punktów oświetlenia drogowego, rozbudowa świetlicy wiejskiej w Kołdrąbii, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, wymiana dachu na budynku szkolnym w Laskowie, budowa remizy OSP w Juncewie, rozbudowa remizy OSP w Sarbinowie Drugim, przyłącze wodociągowe w Tonowie.

Sieć placówek wychowania przedszkolnego i oświatowych w gminie to: 5 szkół podstawowych, w tym 4 z oddziałami przedszkolnymi, 1 przedszkole oraz 1 szkoła ponadpodstawowa. W roku szkolnym 2019/2020 do przedszkola uczęszczało 201 dzieci, do oddziałów przedszkolnych 96 dzieci, do szkół podstawowych 775 uczniów, a do szkoły ponadpodstawowej 216 uczniów. Działalnością kulturalną w gminie zajmują się Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Biblioteka Publiczna w Janowcu Wielkopolskim wraz z 2 filiami w miejscowościach Sarbinowo Drugie i Żerniki oraz 11 świetlic wiejskich w Juncewie, Brudzynie, Gączu, Kołdrąbii, Bielawach, Ośnie, Laskowie, Pośługowie, Sarbinowie Drugim, Chrzanowie i Świątkowie.

Zadania ochrony zdrowia w gminie realizują 1 niepubliczny zakład opieki zdrowotnej oraz prywatne praktyki lekarskie. Na jej terenie funkcjonują 2 apteki.

Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie służy 18 obiektów rekreacyjno-sportowych, a wśród nich m.in.: Stadion Miejski w Janowcu Wielkopolskim (dwa boiska pełnowymiarowe, boisko do piłki siatkowej plażowej), cztery boiska szkolne i cztery sale gimnastyczne przy placówkach oświatowych, przystań kajakowa na rzece

Wełnie, siłownie i salki rehabilitacyjne w szkołach oraz siłownie zewnętrzne, a także 14 placów zabaw i Park Miejski. Na terenie gminy Janowiec Wielkopolski działają kluby i stowarzyszenia sportowe: Ludowy Klub Sportowy „Sparta”, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Orły Temidy”, Uczniowski Klub Sportowy „Dragon” oraz Fabryka Aktywności i Ruchu.

Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim, którego działalność pomocową uzupełniają parafie i organizacje pozarządowe, z którymi samorząd gminy współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2019 r. gmina Janowiec Wielkopolski liczyła 9 008 mieszkańców, w tym 4 534 kobiety, które stanowiły 50,3% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła w przybliżeniu 69 osób na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 748	1 731	1 732
udział w liczbie mieszkańców	19,18%	19,12%	19,23%
liczba osób w wieku produkcyjnym	5 514	5 404	5 276
udział w liczbie mieszkańców	60,51%	59,71%	58,57%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 851	1 916	2 000
udział w liczbie mieszkańców	20,31%	21,17%	22,20%
liczba mieszkańców ogółem	9 113	9 051	9 008

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności gminy systematycznie spadała, wahaniom ulegała liczba dzieci i młodzieży, spadek liczebności miał miejsce w obrębie osób w wieku produkcyjnym, wzrostowi ulegała natomiast populacja najstarszych mieszkańców. W latach 2017-2019 udział dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności wahał się i wynosił odpowiednio: 19,18%, 19,12% i 19,23%, udział osób w wieku produkcyjnym zmniejszał się z roku na rok (60,51%, 59,71% i 58,57%), wzrastał natomiast w tych latach udział osób w wieku poprodukcyjnym (20,31%, 21,17% i 22,20%). Sytuację demograficzną kształtują także przyrost naturalny oraz saldo migracji. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Janowiec Wielkopolski przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba urodzeń	101	89	92
liczba zgonów	99	100	99
przyrost naturalny	2	-11	-7

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
zameldowania spoza gminy	52	45	56
wymeldowania poza gminę	100	104	106
saldo migracji ogółem	-48	-59	-50

Dane Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Miejskiego w Janowcu Wielkopolskim.

W analizowanym okresie liczba urodzeń w gminie Janowiec Wielkopolski ulegała wahaniom, zaś liczba zgonów utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Określany na podstawie przytoczonych danych przyrost naturalny był w 2017 r. dodatni, natomiast w latach 2018-2019 liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń, przyrost naturalny był więc ujemny. Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny. W rozpatrywanym okresie migracje odbywały się w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji w latach 2017-2019 było stale ujemne.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W analizowanym okresie liczba mieszkań komunalnych będących w zasobach mieszkaniowych gminy ulegała wahaniom, osiągając najniższy poziom w 2019 r. – 45 mieszkań, zaś liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych utrzymywała się na zbliżonym poziomie (103 osoby w 2017 r., i po 102 w latach 2018-2019). Z analizy danych wynika, że liczba mieszkań komunalnych w gminie jest niewystarczająca, bowiem w latach 2017-2019 23 osoby oczekiwały na przydział takiego lokalu – odpowiednio w każdym kolejnym roku: 7, 9 i 7 osób. Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w rozpatrywanym okresie gmina dysponowała 13 lokalami socjalnymi, w których zamieszkiwało w 2017 r. 40 osób, w 2018 r. 39 osób, a w 2019 r. 38 osób. Liczba mieszkań socjalnych dostępnych w gminie także nie zaspokajała potrzeb mieszkańców, w 2017 r. na przyznanie takiego lokalu oczekiwało 6 osób, rok później 1 osoba, zaś w ostatnim roku analizy ponownie 6 osób. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe będące w posiadaniu gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkań komunalnych	56	59	45
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	103	102	102

liczba osób oczekujących na mieszkania komunalne	7	9	7
liczba mieszkań socjalnych	13	13	13
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	40	39	38
liczba osób oczekujących na mieszkania socjalne	6	1	6

Dane Urzędu Miejskiego w Janowcu Wielkopolskim.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie Janowiec Wielkopolski tej formy pomocy udziela Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	150	140	82
liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	172	140	126
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	187 434	150 252	138 228

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim.

W latach 2017-2019 liczba rodzin, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy, systematycznie spadała (ze 150 w 2017 r. do 82 w 2019 r.), podobnie zmniejszała się wysokość kwot przeznaczonych na ten cel (ze 187 434 zł w 2017 r. do 138 228 zł w 2019 r.).

W 2019 r. świadczenie w postaci dodatku energetycznego otrzymało 51 rodzin, MGOPS przeznaczył na ten cel kwotę 6 508,19 zł.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie w latach 2017-2019 liczba osób bezrobotnych w gminie ulegała wahaniom: 450 osób na koniec 2017 roku, 383 osoby na koniec roku następnego, 385 osób na koniec roku 2019. Podobnie wahał się udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym. W analizowanym okresie wśród pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, których liczba wyniosła odpowiednio: 309 (w stosunku do 141 mężczyzn) na koniec 2017 r., 255 (w stosunku do 128 mężczyzn) na koniec 2018 r. i 266 (w stosunku do 119 mężczyzn) na koniec 2019 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba bezrobotnych w gminie	450	383	385

udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	8,2%	7,1%	7,3%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	309	255	266
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	68,7%	66,6%	69,1%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie.

Przedstawione w kolejnej tabeli informacje odnoszą się do stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2017-2019 w powiecie żnińskim, województwie kujawsko-pomorskim i w kraju.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
stopa bezrobocia w powiecie żnińskim	12,2%	10,6%	9,3%
stopa bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim	10,0%	8,8%	7,8%
stopa bezrobocia w kraju	6,6%	5,8%	5,2%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie.

W latach 2017-2019 powiat żniński charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa kujawsko-pomorskiego i kraju stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju poziom bezrobocia sukcesywnie malał w trakcie rozpatrywanego okresu.

2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE

Według danych Komisariatu Policji w Janowcu Wielkopolskim, na terenie gminy Janowiec Wielkopolski odnotowano w 2019 r. 94 przestępstwa (spadek o 19% w porównaniu z 2018 r.). Do najczęściej popełnianych czynów karalnych należały: przestępstwa przeciwko mieniu (28 przypadków – wzrost o 7,7%), przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece (18 przypadków – spadek o 33,3%), przestępstwa drogowe (15 przypadków – wzrost o 7,1%), przestępstwa przeciwko wolności (3 przypadki – spadek o 62,5%), a także przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (2 przypadki – spadek o 85,7%).

W analizowanym roku na terenie gminy odnotowano jeden przypadek popełnienia przestępstwa przez osobę nieletnią (spadek o 80% w porównaniu z 2018 r.).

Funkcjonariusze KP w Janowcu Wielkopolskim przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskich Kart”. W latach 2017-2019 ich liczba ulegała wahaniom (30 w 2017 r., 38 w 2018 r., 33 w 2019 r.). Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2017-2019

rok	liczba złożonych do ZI procedur „Niebieskie Karty”	w tym liczba NK sporządzonych przez Policję
2017	30	29
2018	38	37
2019	33	33

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Komisariatu Policji w Janowcu Wielkopolskim.

Według danych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach karnych, rodzinnych i nieletnich w Sądzie Rejonowym w Żninie na koniec 2019 r. wobec mieszkańców gminy prowadzono dozory i nadzory kuratorskie, którymi objęto: 20 osób w sprawach nadzoru nieletnich, 23 rodziny w sprawach opiekuńczych w ramach nadzoru nad ograniczeniem władzy rodzicielskiej, 11 osób w ramach nadzoru nad osobami zobowiązanymi do leczenia uzależnień alkoholowych oraz 25 osób dorosłych w sprawach karnych (w tym 8 osób skazanych za stosowanie przemocy).

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy Janowiec Wielkopolski oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W 2019 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim do realizacji swoich zadań zatrudniał 25 osób, w tym: kadra kierownicza – 1, pracownicy socjalni – 5, pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze – 8, pozostali pracownicy – 11. W 2019 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 802 mieszkańców gminy Janowiec Wielkopolski. Tym samym wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną był spełniony.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na świadczenia z pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 przeznaczył środki finansowe, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
ogółem	11 706 978,98	11 293 180,09	12 606 230,72
w tym na świadczenia pomocy społecznej	3 061 221,85	2 797 459,40	2 854 711,26
w tym na świadczenia rodzinne	3 746 914,14	3 725 397,78	3 591 258,30
na zadania własne gminy	1 196 443,18	1 095 849,57	929 408,46
na zadania zlecone gminie	10 510 535,80	10 197 330,52	11 676 822,26

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim.

Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez MGOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2017-2019.

Tabela 11. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	451	450	414
liczba rodzin	336	335	295
liczba osób w rodzinach	714	693	611
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	7,8%	7,7%	6,8%

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2017-2019 z roku na rok się zmniejszała (z 714 w 2017 r. do 611 w 2019 r.). Analogicznie wyglądała sytuacja, jeśli chodzi o udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy (z 7,8% w 2017 r. do 6,8% w 2019 r.).

Tabela 12. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ubóstwo	189	175	157	392	353	327
bezdomność	3	1	5	3	1	5
potrzeba ochrony macierzyństwa	13	17	19	70	88	96
bezrobocie	210	190	176	497	453	422
niepełnosprawność	94	85	80	179	143	147
długotrwała lub ciężka choroba	106	123	115	213	216	194
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	29	31	31	96	109	114
w tym rodziny niepełne	24	25	22	70	75	64
w tym rodziny wielodzietne	5	6	7	25	33	39
przemoc w rodzinie	2	12	9	3	46	25
alkoholizm	24	23	23	34	39	37
narkomania	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia	7	5	3	7	5	3

po opuszczeniu zakładu karnego						
zdarzenie losowe	1	2	0	3	9	0
klęska żywiołowa lub ekologiczna	41	1	0	112	2	0

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim.

W latach 2017-2019 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było bezrobocie. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem Ośrodka z tego powodu systematycznie malała (z 210 rodzin w 2017 r. do 176 rodzin w 2019 r. i z 497 osób w rodzinach w 2017 r. do 422 osób w rodzinach w 2019 r.). Kolejną przyczyną udzielania pomocy było ubóstwo. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia MGOPS-u z tego powodu także się zmniejszała (ze 189 rodzin w 2017 r. do 157 rodzin w 2019 r. i z 392 osób w rodzinach w 2017 r. do 327 osób w rodzinach w 2019 r.). Następnym pod względem liczby przyznanych świadczeń powodem wsparcia udzielanego mieszkańcom była długotrwała lub ciężka choroba. W tym przypadku wahaniom ulegała zarówno liczba rodzin (osiągając najwyższy poziom w 2018 r. – 123) jak i liczba osób w rodzinach (najwyższy poziom osiągając także w 2018 r. – 216).

Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2017-2019 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 13. Rodzaje wsparcia udzielanego przez MGOPS w Janowcu Wielkopolskim w latach 2017-2019

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
pieniężna	305	292	266	294	239	258	590	505	511
rzeczowa	166	121	110	87	42	47	274	266	231
praca socjalna	X	X	X	387	387	316	835	835	659
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	298	206	456	298	206	456
schronienie	0	0	2	0	0	2	0	0	2
usługi opiekuńcze	22	35	37	35	37	34	35	58	58
specjalistyczne usługi opiekuńcze	4	4	4	4	4	4	12	10	12
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	17	15	16	X	X	X	X	X	X

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim.

W latach 2017-2019 najważniejszą formę wsparcia przyznawaną mieszkańcom gminy stanowiła praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy

z innymi podmiotami pomocy społecznej. Liczba osób w rodzinach, którym udzielono tego typu wsparcia w latach 2017-2018, utrzymywała się na takim samym poziomie (po 835), natomiast w 2019 r. liczba ta zmniejszyła się do 659 osób w rodzinach). Ponadto w ramach pracy socjalnej w 2019 r. Ośrodek skierował 5 osób bezrobotnych do prac społecznie użytecznych. Ważną formą wsparcia udzielonego mieszkańcom była wahająca się pod względem liczby osób w rodzinach pomoc finansowa (590 w 2017 r., 505 w 2018 r. i 511 w 2019 r.). Istotną formą wsparcia beneficjentów było poradnictwo specjalistyczne. Liczba osób w rodzinach, którym udzielono tego typu wsparcia, również wahała się, najwyższy poziom osiągając w 2019 r. – 456 osób w rodzinach. Kolejną ważną formę wsparcia stanowiła pomoc rzeczowa, która w analizowanym okresie zmniejszała się z roku na rok (z 274 osób w rodzinach w 2017 r. do 231 osób w rodzinach w 2019 r.). Pomoc ta była świadczona głównie w postaci pomocy żywnościowej i posiłków. Ponadto w miesiącach zimowych pracownicy ośrodka prowadzili zbiórkę odzieży, obuwia oraz zabawek dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. W latach 2017-2019 zawarto odpowiednio 7, 6 i 2 takie kontrakty.

Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 skorzystało w 2017 r. – 128 dzieci, a w 2018 r. – 121 dzieci, zaś z pomocy w postaci posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2018 r. 121 dzieci i 49 osób dorosłych, a w 2019 r. 110 dzieci i 41 osób dorosłych.

W ramach **FEAD** (Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym), którego celem jest udzielanie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnianie pomocy żywnościowej, 450 mieszkańców gminy otrzymało 5 850 paczek żywnościowych. Ponadto, w ramach działań towarzyszących programowi podopieczni MGOPS-u mogli skorzystać z bezpłatnych porad prawnych, psychologicznych i terapeutycznych oraz wziąć udział w warsztatach kulinarno-edukacyjnych nt. niemarnowania żywności.

MGOPS we współpracy z Wielkopolskim Bankiem Żywności udzielał wsparcia rzeczowego w postaci artykułów spożywczych osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, bezrobotnym i osobom niepełnosprawnym. Wartość żywności, jaką otrzymała gmina, wyniosła 79 315,57 zł, a korzystało z niej średnio 40 rodzin w miesiącu. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczył także w ogólnopolskiej zbiórce żywności. Dzięki pomocy wolontariuszy z Zespołu Szkół Niepublicznych i Szkoły Podstawowej w Janowcu Wielkopolskim przygotowano 16 paczek dla podopiecznych ośrodka.

MGOPS w Janowcu Wielkopolskim podejmuje także różnorodne działania na rzecz społeczności lokalnej. W 2019 r. zorganizowano wiele spotkań i imprez integracyjnych, m.in.:

XVI Dzień Godności Osób Niepełnosprawnych, Marsz nordic walking w Tonowie, XVI Przegląd zespołów artystycznych Domów Pomocy Społecznej Powiatu Żnińskiego, Kiermasz wielkanocny i bożonarodzeniowy w WTZ „Promyk” w Żninie, Mikołajki dla dzieci z gminy – Bajkowa impreza „Święty Mikołaj jest wśród nas”, Spotkanie gwiazdkowe dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów oraz Wigilia, kiermasz i „Wspólne kolędowanie” dla samotnych i ubogich mieszkańców gminy.

Przy MGOPS-ie działa także Punkt wydawania posiłków przeznaczony dla 30 osób bezdomnych.

W 2017 r. w pieczy zastępczej przebywało 5 dzieci, za które gmina ponosiła odpłatność, zaś w latach 2018-2019 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej utrzymywała się na tym samym poziomie – po 7. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej systematycznie rosły (z 26 855,86 zł w 2017 r. do 56 897,66 zł w 2019 r.). Dane szczegółowe z uwzględnieniem odpłatności ponoszonej przez gminę w związku z przebywaniem dzieci w pieczy zastępczej oraz funkcjonowaniem rodzin zastępczych prezentuje poniższa tabela.

Tabela 14. Piecza zastępcza w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność	5	7	7
koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	26 855,86	45 628,21	56 897,66
liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy	0	0	0
^{w tym} rodzin zastępczych pełniących obowiązki pogotowia rodzinnego	0	0	0
wielkość wydatkowanych środków na potrzeby rodzin zastępczych (w zł)	0	0	0

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim.

W analizowanym okresie na terenie gminy nie funkcjonowały rodziny zastępcze.

W latach 2017-2019 liczba rodzin objętych opieką Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zmniejszała się, zaś liczba rodzin z dziećmi ulegała wahaniom, natomiast liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, utrzymywała się na zbliżonym poziomie (29 w 2017 r. i po 31 w latach 2018-2019). Dane szczegółowe w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 15. Rodziny objęte opieką Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin objętych opieką ośrodka	336	335	295
w tym nowych w danym roku rodzin objętych opieką ośrodka	30	20	10
liczba rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	135	125	126
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	10	5	3
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	29	31	31
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	8	9	11

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do:

- rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej,
- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W latach 2017-2019 w MGOPS-ie w Janowcu Wielkopolskim zatrudniano 2 asystentów rodziny, którzy sprawowali pieczę nad odpowiednio: 20, 20 i 26 rodzinami dysfunkcyjnymi, pod opieką których pozostawało 64 dzieci w 2017 r., 66 dzieci w 2018 r. i 80 dzieci w 2019 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba asystentów rodziny	2	2	2
liczba rodzin objętych wsparciem	20	20	26
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	64	66	80
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	43	36	30
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	78 465,90	88 564,14	96 252,82

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie

o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W analizowanym okresie w gminie Janowiec Wielkopolski wypłacono 1 takie świadczenie w 2018 r.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej** przyznawał mieszkańcom gminy świadczenia rodzinne. Poniższe tabele prezentują informacje o wartości, rodzajach i liczbie świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019.

Tabela 17. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	3 237 537,47	3 218 736,11	3 142 466,17
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	647	665	563

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim.

Tabela 18. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2017	2018	2019
zasiłek rodzinny	8 989	9 145	8 573
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	56	49	158
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	184	172	158
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	325	268	218
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	273	280	214
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	919	921	1 025
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	884	745	792
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 246	1 271	1 305
zasiłek pielęgnacyjny	2 564	2 483	2 413
świadczenie pielęgnacyjne	327	336	335
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	87	81	74

świadczenie rodzicielskie	492	465	391
dodatek dla opiekuna	180	126	95
razem	16 526	16 342	15 751

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim.

W latach 2017-2019 wartość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych z każdym rokiem malała (z 3 237 537,47 zł w 2017 r. do 3 142 466,17 zł w 2019 r.). Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Liczba przyznanych tego typu świadczeń ulegała wahaniom (8 989 w 2017 r., 9 145 w 2018 r. i 8 573 w 2019 r.). Istotne formy wsparcia stanowiły również zasiłki pielęgnacyjne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, a także świadczenia rodzicielskie i pielęgnacyjne.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej były świadczenia alimentacyjne. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 19. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	61	59	54
liczba przyznanych świadczeń	100	100	90
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	509 377	502 662	448 792

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim.

Wartość wydatków na realizację świadczeń alimentacyjnych, które w latach 2017-2019 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał mieszkańcom gminy, systematycznie malała (z 509 377 zł w 2017 r. do 448 792 zł w 2019 r.), natomiast liczba przyznanych świadczeń w trakcie rozpatrywanego okresu utrzymywała się na zbliżonym poziomie (po 100 w latach 2017-2018 i 90 w 2019 r.).

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również świadczenia wychowawcze. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim realizował Program Rodzina 500+. W ramach Programu Rodzina 500+ wypłacono rodzinom z gminy świadczenia na łączną kwotę 7 953 846,48 zł. W grudniu 2019 r. ustalone prawo do świadczenia miały 962 rodziny. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w 2019 r.

zakres danych	2019
liczba świadczeń wychowawczych należnych (w sumie)	15 779
liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia w grudniu 2019	962
wartość (w zł) wypłaconych świadczeń wychowawczych (w sumie)	7 953 846,48

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim.

Do 30 czerwca 2019 r. świadczenie przysługiwało matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wysokość świadczenia wynosiła 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. Świadczenie wychowawcze przysługiwało na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 800 zł. Jeżeli członkiem rodziny było dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługiwało, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1 200 zł. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie w tej wysokości przysługuje także na pierwsze dziecko w rodzinie bez względu na osiągnięte dochody.

W latach 2017-2019 r. wydano w gminie w sumie 543 **Karty Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny – Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba wydanych kart	48	66	429
liczba rodzin objętych wsparciem	11	15	193
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	30	41	93

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim.

W 2019 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim wypłacał świadczenie „Dobry start”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. W gminie

Janowiec Wielkopolski świadczenie to trafiło do 781 wnioskodawców, objęło łącznie 1 140 dzieci. Ogólna wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 342 000 zł.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie świadczy **Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień oraz środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie Janowiec Wielkopolski w latach 2017-2019.

Tabela 22. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatki na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień w gminie w latach 2017-2019

rodzaj	wartość w zł		
	2017 r.	2018 r.	2019 r.
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	5 237 081,55	5 836 881,22	6 258 122,72
wydatki na gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	100 134,27	101 432,66	146 248,61

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowcu Wielkopolskim.

Środki z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2017-2019 systematycznie rosły (z 5 237 081,55 zł w 2017 r. do 6 258 122,72 zł w 2019 r.). Z roku na rok zwiększały się także wydatki na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień (z 100 134,27 zł w 2017 r. do 146 248,61 zł w 2019 r.).

Tabela 23. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie w latach 2017-2019

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2017	2018	2019
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	99 134,27	96 791,66	140 248,61
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	1 000,00	4 641,00	6 000,00
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	3 004,00	3 000,00	3 000,00
razem	103 138,27	104 432,66	149 748,61

Dane Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowcu Wielkopolskim.

W latach 2017-2019 środki finansowe wydatkowane w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień rosły (ze 103 138,27 zł w 2017 r. do 149 748,61 zł w 2019 r.). Kwoty przeznaczane na walkę z alkoholizmem ulegały wahaniom (najwyższy poziom osiągając w 2019 r. – 140 248,61 zł), środki wykorzystywane na przeciwdziałanie narkomanii zwiększały się z roku na rok (z 1 000,00 zł w 2017 r. do 6 000,00 zł w 2019 r.), zaś kwoty przeznaczane na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w ciągu rozpatrywanego okresu utrzymywały się na zbliżonym poziomie.

W ramach podejmowanych działań GKPiRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu z 24 osobami w 2017 r., w 2018 r. ponownie z 24 osobami i w 2019 r. z 31 osobami. W rozpatrywanym okresie GKPiRPA występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 3 osób w 2017 r, 2 osób w 2018 r. i 7 osób w 2019 r.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w 2017 r. GKPiRPA kontaktowała się z 2 osobami dotkniętymi tym problemem, rok później także z 2 osobami, a w 2019 r. z 7 osobami. Na terapię GKPiRPA skierowała 8 sprawców przemocy w 2017 r., 10 w roku kolejnym oraz 8 w 2019 r. W analizowanym okresie GKPiRPA nie złożyła do prokuratury zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przeciwko żadnemu ze sprawców. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 24. Działalność GKPiRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, z którymi GKPiRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	24	24	31
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKPiRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	3	2	7
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKPiRPA	2	2	7
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKPiRPA skierowała na terapię alkoholową	8	10	8

Dane Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowcu Wielkopolskim.

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie pełni **Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie**. Celem jego działania jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy.

W 2019 r. przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli wśród rodzin z gminy Janowiec Wielkopolski 33 procedury „Niebieskich Kart” (wszystkie sporządzone przez Policję). W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – „Niebieską Kartę” zamknięto w 32 rodzinach. W 2019 r. Sąd Rejonowy w Żninie prowadził 6 spraw z powodu przemocy w rodzinie. Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019

zakres danych	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	15	15	14
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba spotkań grup roboczych	19	18	19
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	30	38	33
w tym sporządzone przez Policję	29	37	33
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	1	1	0
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	19	20	32
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	7	11	104
liczba spraw sądowych	0	0	6
w tym zakończonych wyrokiem	0	0	6
w tym skazującym na osadzenie w zakładzie karnym	0	0	0
w tym zakończonych wyrokiem w zawieszeniu	0	0	0
w tym umorzonych	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Janowcu Wielkopolskim.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 24 rodzinom (34 osobom w rodzinach) w 2017 r., 23 rodzinom (39 osobom w rodzinach) w 2018 r. i także 23 rodzinom (37 osobom w rodzinach) w 2019 r. Przemoc w rodzinie była przyczyną przyznania wsparcia 2 rodzinom (3 osobom w rodzinach) w 2017 r., 12 rodzinom (46 osobom w rodzinach) w 2018 r. i 9 rodzinom (25 osobom w rodzinach) w 2019 r. W analizowanym okresie nie udzielano pomocy z powodu narkomanii.

Istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie pełni również **Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych**. Działania Punktu obejmowały: konsultacje i porady dla osób uzależnionych i współuzależnionych, udzielanie informacji o szkodliwości używania alkoholu i narkotyków, informowanie o sposobach leczenia, wspieranie motywacji do leczenia, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz wspieranie grupy AA. Osobom uzależnionym i współuzależnionym profesjonalne wsparcie świadczyli: specjalista terapii uzależnień oraz psycholog. W 2019 r. psycholog (we współpracy z pedagogami szkolnymi, dyrektorami szkół, wychowawcami i rodzicami) udzielił 144 porad dzieciom, młodzieży oraz rodzicom z rodzin dysfunkcyjnych, natomiast specjalista terapii uzależnień udzielił łącznie 246 porad w formie:

- terapii indywidualnej dla osób uzależnionych – 52 osoby,
- terapii indywidualnej dla osób współuzależnionych – 12 osób,
- terapii dla par – 2 pary,

- terapii rodzinnej – 4 osoby,
- terapii dla rodzin naturalnych – 11 osób.

Specjalistyczne wsparcie dla ofiar przemocy w rodzinie świadczyli w Punkcie Konsultacyjnym: prawnik (dyżury 2 razy w miesiącu), z pomocy którego skorzystały 34 osoby; psycholog (dyżury 4 razy w miesiącu), który objął wsparciem 36 osób, a także specjalista ds. pomocy ofiarom przemocy (dyżury 2 razy w miesiącu), który udzielił 53 porad 24 osobom.

W Punkcie Konsultacyjnym w Janowcu Wielkopolskim ma siedzibę grupa AA „Wiktorii”, która prowadzi działalność w zakresie szerzenia trzeźwości wśród osób uzależnionych i zagrożonych nałogiem. W 2019 r. mityngi odbywały się w każdy czwartek.

Na terenie gminy funkcjonuje także Świetlica Środowiskowa w Brudzynie, która zapewnia dzieciom i młodzieży, także narażonym na przemoc w rodzinie, opiekę po zajęciach szkolnych, pomoc w odrabianiu lekcji oraz organizowanie czasu wolnego. W zajęciach placówki w 2019 r. uczestniczyło 15 wychowanków. Wsparcie dla rodzin zapewnia także parafialna poradnia rodzinna, działająca przy parafii pw. św. Mikołaja w Janowcu Wielkopolskim.

Jednym z działań w zakresie profilaktyki w 2019 r. było prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych wśród dzieci i młodzieży. Dla uczniów szkół z terenu gminy zakupiono spektakle i warsztaty profilaktyczne, a dla nauczycieli i rodziców szkolenia profilaktyczne. Dzieci i młodzież uczestniczyły w kolejnej edycji Ogólnopolskiej Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, przedstawiającej negatywne skutki spożywania alkoholu przez nieletnich oraz wskazującej metody radzenia sobie z problemami bez sięgania po alkohol. Walce z narkomanią poświęcone były warsztaty profilaktyczne „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”, których celem było dostarczenie młodzieży szkolnej informacji na temat zagrożeń wynikających z zażywania dopalaczy oraz kampania „Dopalacze – powiedz stop”. Gmina uczestniczyła także w ogólnopolskiej kampanii „Postaw na rodzinę”, promującej pozytywne zachowania i wspierającej wzmocnienie więzi rodzinnych. Ponadto, w ramach realizacji programu rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, zorganizowano Piknik Trzeźwości, wyjazdy na basen dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz spotkanie mikołajkowe „Bajkowa impreza – Mikołaj jest wśród nas”, sfinansowano także nagrody dla uczniów biorących udział w konkursach plastycznych i sportowych.

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat placówek wychowania przedszkolnego, oświatowych, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie gminy w 2019 r.

Tabela 26. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	5	297	22
w tym przedszkola	1	201	15
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	4	96	7

Dane Urzędu Miejskiego w Janowcu Wielkopolskim.

Tabela 27. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli
szkoła podstawowa	5	775	120
szkoła ponadpodstawowa	1	216	33

Dane Urzędu Miejskiego w Janowcu Wielkopolskim.

W 2019 r. na terenie gminy Janowiec Wielkopolski funkcjonowała Świetlica Środowiskowa w Brudzynie.

Tabela 28. Placówki kultury w gminie w 2019 r.

typ placówki	liczba	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	mieszkańcy gminy	7
świetlice	11	mieszkańcy gminy	brak danych
biblioteki i filie	1+2 filie	mieszkańcy gminy	6

Dane Urzędu Miejskiego w Janowcu Wielkopolskim.

Tabela 29. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2019 r.

liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych	18 (Stadion Miejski, 4 boiska, 4 hale sportowe, siłownie zewnętrzne, place zabaw)
liczba klubów sportowych (łącznie z uczniowskimi)	4
w tym liczba uczniowskich klubów sportowych	2

Dane Urzędu Miejskiego w Janowcu Wielkopolskim.

Warto dodać, że przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Janowcu Wielkopolskim funkcjonuje Klub Seniora „Uśmiech”, będący miejscem spotkań 100 członków oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku. W zajęciach, których celem jest m.in. rozwijanie sprawności intelektualnej i fizycznej, aktywizacja społeczna oraz upowszechnianie kultury i sportu wśród seniorów, uczestniczyło 50 słuchaczy.

Na terenie gminy w miejscowości Tonowo funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej, przeznaczony dla osób przewlekle i psychicznie chorych. Placówka zapewnia mieszkańcom całodobową opiekę oraz zaspokaja ich niezbędne potrzeby bytowe, społeczne i religijne. Oferta obejmuje także usługi wspomagające, które polegają na: umożliwieniu udziału w terapii zajęciowej, podnoszeniu sprawności i aktywności mieszkańców, stymulowaniu, nawiązywaniu, utrzymywaniu i rozwijaniu kontaktów z rodziną i społecznością lokalną.

W 2019 r. w DPS-ie przebywało 90 osób, zaś na miejsce w placówce oczekiwało 11 osób (czas oczekiwania wynosił od 6 do 12 miesięcy).

Osoby niepełnosprawne z terenu gminy, dzięki porozumieniu z Powiatową Wypożyczalnią Sprzętu Rehabilitacyjnego w Żninie, mogą nieodpłatnie korzystać z urządzeń dostępnych w wypożyczalni. W 2019 r. sprzęt niezbędny do prawidłowego funkcjonowania otrzymało 30 niepełnosprawnych mieszkańców gminy.

Poniższa tabela przedstawia wykaz podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 30. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu		adres podmiotu
1.	Urząd Miejski w Janowcu Wielkopolskim		ul. Gnieźnieńska 3, 88-430 Janowiec Wlkp.
2.	Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		
3.	Punkt Konsultacyjny ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii oraz dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	Grupa AA „Wiktoria”	ul. Gnieźnieńska 4, 88-430 Janowiec Wlkp.
4.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Zespół Interdyscyplinarny	ul. Strzelecka 8, 88-430 Janowiec Wlkp.
		Punkt wydawania posiłków	
5.	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury	Uniwersytet III Wieku	ul. Powstańców Wielkopolskich 16, 88-430 Janowiec Wlkp.
		Klub Seniora „Uśmiech”	
6.	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Janowcu Wielkopolskim		ul. Gnieźnieńska 3a, 88-430 Janowiec Wlkp.
7.	Filia Biblioteki Publicznej w Sarbinowie Drugim		Sarbinowo Drugie 3, 88-430 Janowiec Wlkp.
8.	Filia Biblioteki Publicznej w Żernikach		Żerniki, 88-430 Janowiec Wlkp.
9.	Komisariat Policji		ul. Szkolna 7, 88-430 Janowiec Wlkp.
10.	Przedszkole Samorządowe		ul. Szkolna 2, 88-430 Janowiec Wlkp.
11.	Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Janowcu Wielkopolskim		ul. Szkolna 8, 88-430 Janowiec Wlkp.
12.	Szkoła Podstawowa w Świątkowie		Świątkowo 57, 88-430 Janowiec Wlkp.
13.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Laskowie		Laskowo 26, 88-430 Janowiec Wlkp.
14.	Szkoła Podstawowa w Sarbinowie Drugim		Sarbinowo Drugie 11, 88-430 Janowiec Wlkp.
15.	Szkoła Podstawowa w Żernikach		Żerniki 32, 88-430 Janowiec Wlkp.
16.	Zespół Szkół Niepublicznych im. Jana Szatowskiego w Janowcu Wielkopolskim		ul. 3 Maja 30, 88-430 Janowiec Wlkp.
17.	Ludowy Klub Sportowy „Sparta”		ul. Powstańców Wlkp. 16, 88-430 Janowiec Wlkp.
18.	Ludowy Zespół Sportowy Świątkowo Cerekwica		Świątkowo 56/1, 88-430 Janowiec Wlkp.
19.	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Orły Temidy”		ul. 3 Maja 30, 88-430 Janowiec Wlkp.
20.	Uczniowski Klub Sportowy „Dragon”		ul. Szkolna 8, 88-430 Janowiec Wlkp.
21.	Fabryka Aktywności i Ruchu		ul. Spółdzielcza 23, 88-430 Janowiec Wlkp.
22.	Świetlica Środowiskowa w Brudzynie		Brudzyń, 88-430 Janowiec Wlkp.

23.	Świetlica wiejska w Juncewie	Juncewo, 88-430 Janowiec Wlkp.
24.	Świetlica wiejska w Brudzyńniu	Brudzyń, 88-430 Janowiec Wlkp.
25.	Świetlica wiejska w Gączu	Gącz, 88-430 Janowiec Wlkp.
26.	Świetlica wiejska w Kołdrąbiu	Kołdrąb, 88-430 Janowiec Wlkp.
27.	Świetlica wiejska w Bielawach	Bielawy, 88-430 Janowiec Wlkp.
28.	Świetlica wiejska w Ośnie	Ośno, 88-430 Janowiec Wlkp.
29.	Świetlica wiejska w Laskowie	Laskowo, 88-430 Janowiec Wlkp.
30.	Świetlica wiejska w Poślugowie	Poślugowo, 88-430 Janowiec Wlkp.
31.	Świetlica wiejska w Sarbinowie Drugim	Sarbinowo Drugie, 88-430 Janowiec Wlkp.
32.	Świetlica wiejska w Chrzanowie	Chrzanowo, 88-430 Janowiec Wlkp.
33.	Świetlica wiejska w Świątkowie	Świątkowo, 88-430 Janowiec Wlkp.
34.	NZOZ „Przychodnia Lekarska” Kościelniak & Usowska Lekarska Spółka Partnerska	ul. Gnieźnieńska 4, 88-430 Janowiec Wlkp.
35.	Apteka „Eskulap”	ul. Gnieźnieńska 4, 88-430 Janowiec Wlkp.
36.	Apteka „Pod Orłem”	ul. Gnieźnieńska 2, 88-430 Janowiec Wlkp.
37.	Apteka „Prima”	ul. Plac Wolności 5, 88-430 Janowiec Wlkp.
38.	Dom Pomocy Społecznej w Tonowie	Tonowo 52, 88-430 Janowiec Wlkp.
39.	Poradnia rodzinna Parafii pw. św. Mikołaja	Plac Wolności 21, 88-430 Janowiec Wlkp.
40.	Stowarzyszenie „Integracja Społeczna” w Sarbinowie Drugim	Sarbinowo Drugie 11, 88-430 Janowiec Wlkp.
41.	Janowieckie Stowarzyszenie Oświatowe	ul. 3 Maja 30, 88-430 Janowiec Wlkp.
42.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Laskowo	Laskowo 26, 88-430 Janowiec Wlkp.
43.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Sarbinowo Drugie	Sarbinowo Drugie 3a, 88-430 Janowiec Wlkp.
44.	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów, Koło nr 4 Janowiec Wlkp.	ul. Brudzyńska 6/1, 88-430 Janowiec Wlkp.

Dane Urzędu Miejskiego w Janowcu Wielkopolskim.

W 2019 r. w gminie Janowiec Wielkopolski funkcjonowało 5 parafii Kościoła rzymskokatolickiego. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 31. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w 2019 roku

dekanat	nazwa parafii	adres
rogowski	Parafia pw. św. Mikołaja	Plac Wolności 21, 88-430 Janowiec Wlkp.
	Parafia pw. św. Jana Chrzciciela	Kołdrąb 3, 88-430 Janowiec Wlkp.
damasławski	Parafia pw. św. Małgorzaty	Juncewo 58, 88-430 Janowiec Wlkp.
	Parafia pw. Świętej Trójcy	Świątkowo 58, 88-430 Janowiec Wlkp.
	Parafia pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny	Żerniki 25, 88-430 Janowiec Wlkp.

Dane Urzędu Miejskiego w Janowcu Wielkopolskim i Archidiecezji Gnieźnieńskiej.

Parafie rzymskokatolickie w gminie Janowiec Wielkopolski należą do archidiecezji gnieźnieńskiej. Parafie w Janowcu Wielkopolskim i Kołdrąbii wchodzi w skład dekanatu rogowskiego, zaś parafie w Juncewie, Świątkowie i Żernikach należą do dekanatu damasławskiego. W Kurii Biskupiej Archidiecezji Gnieźnieńskiej (ul. Jana Łaskiego 7, 62-200 Gniezno) działa Wydział Duszpasterstwa Rodzin, którego przewodniczącym jest ks. dr Hubert Wiśniewski (tel. 61 426 21 02, e-mail: dmr@archidiecezja.pl). Wydział prowadzi poradnie rodzinne. Posługujący w nich doradcy życia rodzinnego prowadzą spotkania przygotowujące narzeczonych do zawarcia sakramentu małżeństwa oraz służą pomocą małżeństwom i rodzinom.

Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia. Wiedzą, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających. Diecezjalnym doradcą życia rodzinnego i instruktorem naturalnego planowania rodziny jest mgr Teresa Niewiadomska (tel. 61 426 21 05 wew. 104, tel. kom. 880 660 551).

Specjalistyczną pomocą rodzinie zajmuje się Diecezjalny Ośrodek Duszpasterstwa Małżeństw i Rodzin oraz działająca w strukturach ośrodka Specjalistyczna Poradnia Życia Małżeńskiego i Rodzinnego, której oferta skierowana jest do rodzin i małżeństw przeżywających różnego rodzaju kryzysy. W poradni można skorzystać z bezpłatnych porad psychologa, prawnika, mediatora oraz kapłana. Wsparcia rodzinom i osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie potrafią sobie samodzielnie poradzić, udziela Punkt wsparcia dla rodzin w kryzysie „Ognisko Nadziei” funkcjonujący przy katedrze gnieźnieńskiej (ul. Łaskiego 2a, tel. 795 108 176, czynny dwa razy w tygodniu, w godz. od 17:00 do 19:00). Placówka prowadzona przez Caritas we współpracy z Referatem Duszpasterstwa Rodzin Kurii Metropolitalnej w Gnieźnie służy pomocą rodzinom w kryzysie poprzez udzielenie pomocy psychologicznej, prawniczej, mediacyjnej oraz wsparcia osobom będącym w sytuacjach nagłych i kryzysowych, a także pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, problemów wychowawczych i uzależnień. Gnieźnieńska Caritas prowadzi również domy samotnej matki, zapewniające schronienie ofiarom przemocy w rodzinie.

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY

Mieszkańców gminy Janowiec Wielkopolski obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności PCPR-u w Żninie w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 32. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	1	0
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	2	2	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	5	7	7
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	1	1
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	2	1	0
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	1	0	0
liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	0	0	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie.

Z danych przedstawionych przez PCPR w Żninie wynika, że w analizowanym okresie do adopcji zgłoszono 1 dziecko z terenu gminy w 2018 r., ani jednego dziecka nie adoptowano, a w rodzinach zastępczych umieszczono po 2 dzieci w latach 2017-2018 r. W rozpatrywanym okresie w rodzinach zastępczych przebywało każdego roku odpowiednio: 5, 7 i ponownie 7 dzieci. W 2017 r. 2 rodziny zastępcze obejmowały opieką dzieci z terenu gminy, w następnym roku 1 rodzina, zaś w 2019 r. w rodzinie zastępczej nie pozostawało ani jedno dziecko. Jeśli chodzi o placówki opiekuńczo-wychowawcze, to w latach 2017-2019 r. przebywało tam po jednym dziecku w każdym roku. W 2018 r. usamodzielniono jednego wychowanka rodziny zastępczej pochodzącego z gminy Janowiec Wielkopolski. W analizowanym okresie do rodziny biologicznej powróciło 1 dziecko w 2019 r.

Mieszkańcy gminy Janowiec Wielkopolski korzystali także ze wsparcia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mogilnie, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności mieszkańcom gminy Janowiec Wielkopolski.

Tabela 33. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy (do 16. roku życia)	11	14	16
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych dorosłym mieszkańcom gminy (powyżej 16. roku życia)	66	82	89
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	18	18	25
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	32	45	44
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	16	19	20

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mogilnie.

Z przedstawionych danych wynika, iż w analizowanym okresie liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom systematycznie rosła, podobna tendencja utrzymywała się w przypadku dorosłych mieszkańców gminy. Dane w zakresie pomocy udzielanej mieszkańcom gminy z powodu niepełnosprawności przedstawia kolejna tabela.

Tabela 34. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	94	85	80
liczba osób łącznie w rodzinach	179	143	147

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu gminy oraz ich rodzicom świadczy także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Żninie. W roku szkolnym 2018/2019 PPP realizowała na rzecz dzieci, uczniów i rodzin z terenu gminy następujące działania: diagnozowanie potrzeb rozwojowych dzieci; orzecznictwo, w tym dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym i niedostosowanych społecznie; opiniowanie i poradnictwo; terapie i konsultacje psychologiczno-pedagogiczne; pedagogizacja i wsparcie rodziców; profilaktyka, w tym zachowań ryzykownych; wspomaganie placówek oświatowych; interwencje kryzysowe i mediacje; sporządzanie informacji do komisji lekarskich i sądów; działalność informacyjno-szkoleniowa dla nauczycieli, wychowawców, rodziców i specjalistów. Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza gminy, świadczących wsparcie ludności z terenu gminy Janowiec Wielkopolski.

Tabela 35. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Janowiec Wielkopolski usytuowane poza gminą

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Szpitalna 32, 88-400 Żnin
2.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Browarowa 14, 88-400 Żnin
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności	ul. Ogrodowa 10, 88-300 Mogilno
4.	Caritas Archidiecezji Gnieźnieńskiej	ul. Łaskiego 2a, 62-200 Gniezno
5.	Poradnia dla Rodzin Punkt wsparcia dla rodzin w kryzysie „Ognisko Nadziei”	
6.	Sąd Rejonowy i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	Plac Wolności 17, 88-400 Żnin
8.	Powiatowy Urząd Pracy	ul. Składowa 4, 88-400 Żnin
9.	Warsztat Terapii Zajęciowej	ul. Szpitalna 32, 88-400 Żnin
10.	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	ul. Mickiewicza 24, 88-400 Żnin
11.	Schronisko dla bezdomnych „Judym” w Kołaczku	ul. Powstańców Wielkopolskich 35, 89-200 Kołaczko
12.	Schronisko dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi „Katarzynka”	Synogać 1, 62-619 Sadlno
13.	Schronisko dla bezdomnych ze Stowarzyszeniem „MONAR”	ul. Dybowska 1, 87-100 Toruń

Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim.

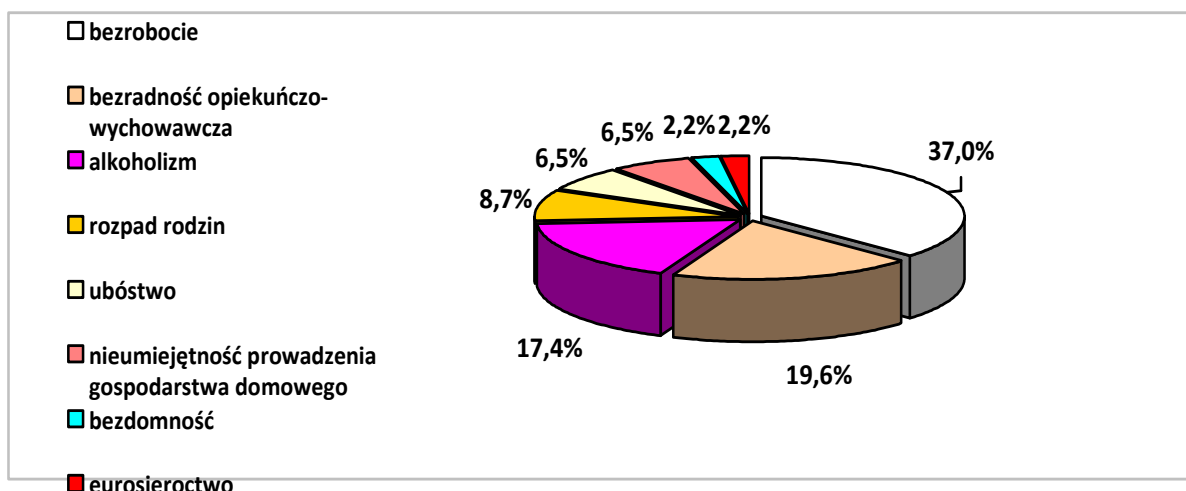
2.4. BADANIA ANKIETOWE

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie gminy.

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

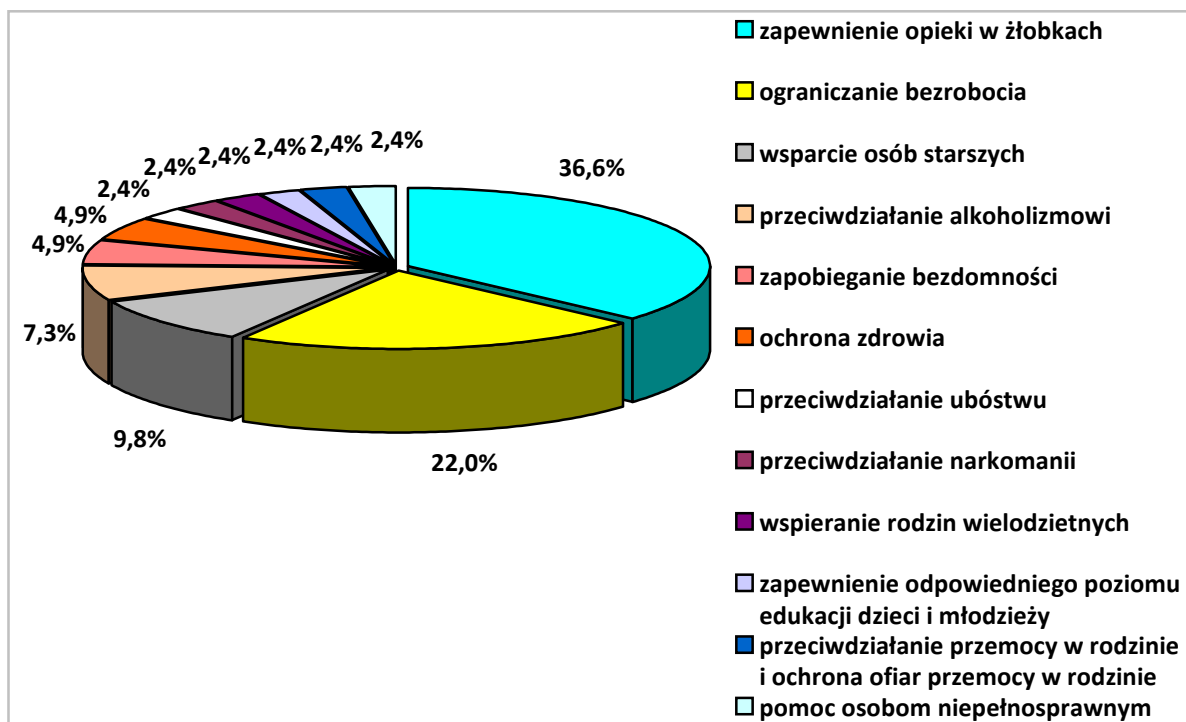
Do analizy przedłożono w sumie 26 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie. Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Ankietowani najczęściej wymieniali bezrobocie (37%), bezradność opiekuńczo-wychowawczą (19,6%), alkoholizm (17,4%), rozpad rodzin (8,7%), ubóstwo i nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego (po 6,5%). Szczegółowy rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin?

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w jakich należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, aby poprawić jakość życia rodzin. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2. W jakich obszarach działania podejmowane na terenie gminy i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

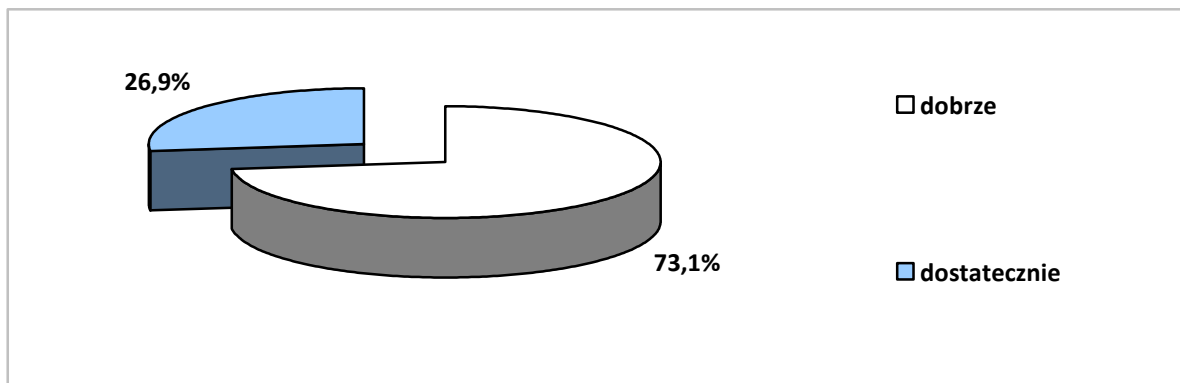
W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w gminie jest najmniej zadowolająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: zapewnienie opieki w żłobkach (36,6%), ograniczanie bezrobocia (22%), wsparcie osób starszych (9,8%), przeciwdziałanie alkoholizmowi (7,3%) oraz zapobieganie bezdomności i ochrona zdrowia (po 4,9%).

Dane pozyskane z badania ankietowego pozwoliły także poznać opinie mieszkańców gminy na temat oceny oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki w żłobkach. Oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 została oceniona negatywnie. Ponad 73% badanych uznało, że nie zaspokaja ona potrzeb w tym zakresie. Przeciwnego zdania było tylko 3,8% ankietowanych. Wysoki odsetek (23,1%) respondentów nie wyraził opinii w tej sprawie.

Kwestia opieki przedszkolnej w gminie została oceniona bardzo pozytywnie. Zdaniem aż 84,6% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. Jednocześnie 7,7% badanych wyraziło opinię przeciwną i taki sam odsetek respondentów nie potrafił jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie.

Wyjątkowo pozytywnie oceniono także ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 73,1% badanych jest ona dobra, a kolejne 7,7% ankietowanych uznało ją za dostateczną. Nikt z uczestników badania nie stwierdził, że jest ona niedostateczna. Rozkład uzyskanych odpowiedzi w zakresie oferty edukacyjnej prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę w zakresie edukacji w gminie, biorąc pod uwagę jej poziom, jakość, zaspokojenie oczekiwań i potrzeb?

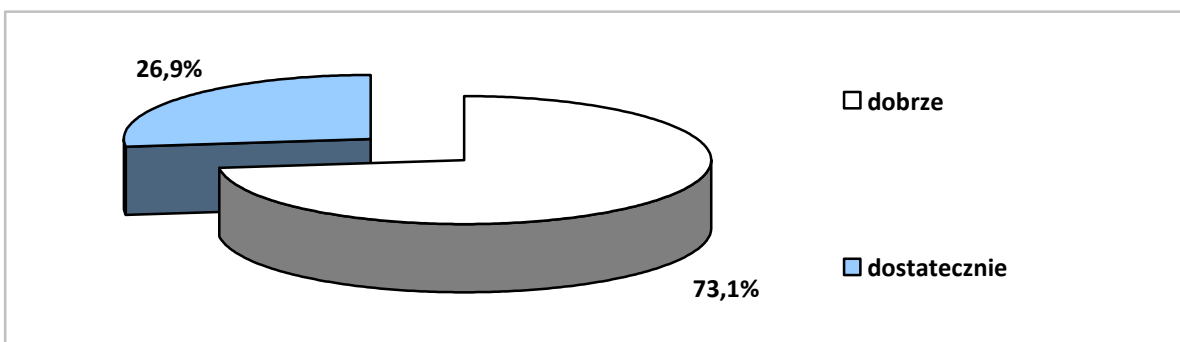
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Badanie ankietowe uwzględniało również ocenę oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej oraz oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Na pytanie dotyczące atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie 73,1% respondentów odpowiedziało, że jest ona dobra, a kolejne 23,1% badanych przyznało, że jest dostateczna. Tylko 3,8% ankietowanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna.

Jeśli chodzi o ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, to zdecydowana większość uczestników badania oceniła ją pozytywnie. Jako dobrą uznało ją 61,5% ankietowanych, a 26,9% respondentów przyznało, że jest ona dostateczna. Jednocześnie prawie 4% badanych uważa, że jest ona niedostateczna. Zdania w tej sprawie nie wyraziło 7,7% pytaných.

Włącznie pozytywnie oceniona została oferta ochrony zdrowia w gminie. Według 73,1% ankietowanych jest ona dobra, a kolejne 26,9% badanych stwierdziło, że jest ona dostateczna. Uzyskane wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

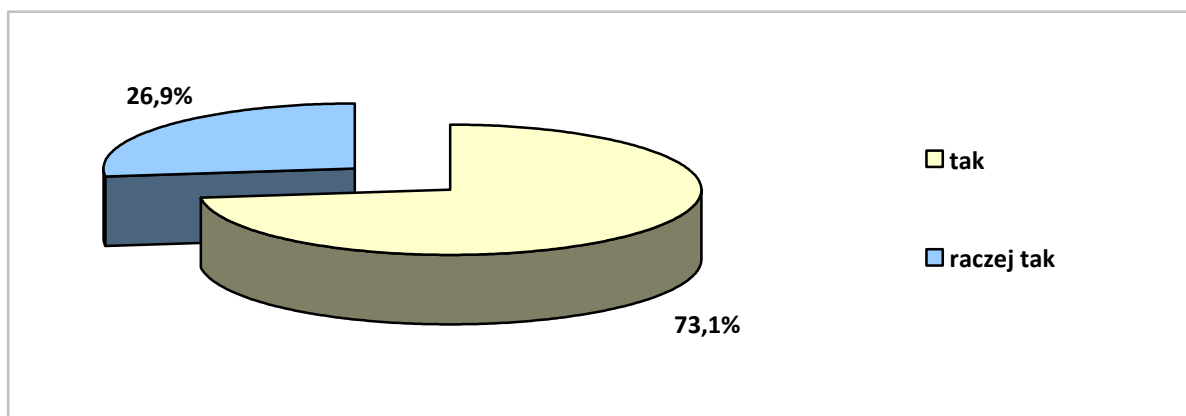
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Wszyscy ankietowani stwierdzili, że w miejscu zamieszkania czują się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do złagodzenia bądź rozwiązania lokalnych problemów społecznych, w tym problemów rodzin i dzieci. W pierwszej kolejności zaliczono do nich: Urząd Miejski oraz podległe mu jednostki, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Policję oraz placówki oświatowe.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy funkcjonowania rodzin. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na konieczność zapewnienia opieki w żłobkach, poprawy funkcjonowania komunikacji na terenie gminy, dalszego wspierania rodzin niewydolnych wychowawczo, zapobiegania ubóstwu i ograniczania bezrobocia poprzez pozyskiwanie przez gminę inwestorów tworzących nowe miejsca pracy oraz rozszerzenia pomocy osobom bezdomnym, a także zintensyfikowania działań edukacyjnych i profilaktycznych w obszarze uzależnień. Ankietowani postulowali także dalszy rozwój bazy kulturalnej, tworzenie świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych i wiejskich oraz organizowanie wspólnych imprez – festynów i zabaw plenerowych integrujących lokalną społeczność. Według niektórych ankietowanych należy ograniczyć do niezbędnego minimum pomoc socjalną finansowaną z budżetu państwa.

W sondażu poruszono także kwestię działań, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji dzieci i młodzieży. W odpowiedzi wymieniano najczęściej utworzenie żłobka, przedszkola oraz świetlicy środowiskowej i socjoterapeutycznej, rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań rozwijających uzdolnienia i pasje dzieci (np. sportowe, artystyczne, językowe), dalszy rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej oraz wzbogacenie oferty Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury. Zdaniem respondentów należy także zachęcać młodzież do większej aktywności społecznej oraz usprawnić funkcjonowanie komunikacji publicznej na terenie gminy.

Uczestnicy badania mieli także możliwość podzielenia się uwagami dotyczącymi sytuacji rodzin i dzieci zamieszkujących w gminie. Według ankietowanych największym problemem jest osłabienie relacji między rodzicami i dziećmi, bowiem zdaniem respondentów rodzice nie spędzają z dziećmi czasu wolnego i nie poświęcają im odpowiedniej uwagi. Wspomniano również o trudnościach występujących w rodzinach dysfunkcyjnych i zaniedbywaniu dzieci przez rodziców nadużywających alkoholu. Jednocześnie zdaniem części respondentów sytuacja rodzin i dzieci w gminie jest zadowalająca, a np. uczniowie, którzy potrzebują wsparcia w postaci bezpłatnych posiłków, taką pomoc otrzymują.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analizie sytuacji dziecka i rodziny w gminie posłużyło również badanie ankietowe przeprowadzone w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Pomogło ono zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów m.in. pod kątem występowania negatywnych zachowań i zjawisk o charakterze patologicznym, nadto pozwoliło uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkole działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy sytuacji dziecka i rodziny w gminie przedłożono 4 ankiety przekazane z następujących placówek oświatowych:

- Przedszkole Samorządowe w Janowcu Wielkopolskim (liczba uczniów: 204, liczba nauczycieli: 14),
- Szkoła Podstawowa w Laskowie (liczba uczniów: 38, liczba nauczycieli: 17),
- Szkoła Podstawowa w Świątkowie (liczba uczniów: 119, liczba nauczycieli: 20),
- Zespół Szkół Niepublicznych im. Jana Szatowskiego w Janowcu Wielkopolskim (liczba uczniów: 216, liczba nauczycieli: 33).

Zasoby i oferta szkolna

Wszystkie placówki zapewniają pomoc pedagoga oraz wsparcie logopedyczne, natomiast z pomocy doradcy zawodowego mogą skorzystać uczniowie 3 szkół. Ani jedna placówka nie zapewnia opieki psychologicznej i pielęgniarstwa. Bezpłatne dożywianie uczniów prowadzą przedszkole i szkoły podstawowe. Wszystkie placówki dają możliwość korzystania z boiska sportowego i sali gimnastycznej, zaś 3 szkoły zapewniają uczniom dostęp do Internetu. Dwie szkoły zapewniają dzieciom opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a 1 z nich umożliwia nauczanie indywidualne, jeśli zachodzi taka potrzeba. W żadnej placówce nie funkcjonują klasy lub oddziały integracyjne.

Wszystkie szkoły i przedszkole oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła

przedmiotowe, informatyczne, projekty edukacyjne oraz zajęcia rozwijające zainteresowania). Jednocześnie prowadzone są zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich organizowane są: zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rewalidacyjne, wczesnego wspomaganie rozwoju oraz pedagogiczne.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano, wypełniając zamknięte katalogi zachowań negatywnych i zjawisk patologicznych oraz dysfunkcji i patologii, obejmujące 12 (w odniesieniu do środowiska szkolnego) i 6 (w odniesieniu do otoczenia rodzinnego) zmiennych. W badaniu stwierdzano ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów zawierają poniższe tabele.

Tabela 36. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	liczba ujawnionych przypadków
palenie papierosów	50
sięganie po alkohol	1
sięganie po narkotyki	–
niszczenie mienia szkolnego	–
kradzieże na terenie szkoły	–
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	3
udział w grupach negatywnych	–
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	19
autoagresja	1
ucieczki z domu	–
przestępczość ujawniona	–
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	2

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych gminy.

Do najczęściej występujących wśród uczniów zachowań negatywnych należały: sięganie po papierosy oraz przypadki agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, a także w mniejszym stopniu przypadki dyskryminacji w grupie rówieśniczej, przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego, sięganie po alkohol i autoagresja. Przedstawiciele dwóch badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych w ciągu ostatnich trzech lat, zaś jeden z ankietowanych nie wypowiedział się w tej kwestii. Jeden z uczestników badania zwrócił uwagę na problemy wychowawcze, jakie sprawiają uczniowie pierwszych klas szkoły ponadpodstawowej.

Tabela 37. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy

rodzaj zjawiska	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	4
zaniedbanie dziecka	1
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	5
przemoc w rodzinie	3
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych gminy.

Jeśli chodzi o zjawiska patologiczne w otoczeniu rodzinnym dzieci i młodzieży, to w odczuciu dwóch ankietowanych w ostatnich trzech latach nie wzrosła liczba przypadków dysfunkcji i zjawisk patologicznych w rodzinach uczniów, zaś zdaniem jednego z respondentów skala tych zachowań pozostaje na niezmiennym poziomie. Uczestnik badania z jednej ze szkół zaobserwował wzrost bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach uczniów pierwszych klas ze szkoły ponadpodstawowej.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele trzech ankietowanych szkół uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. Zdaniem jednego z uczestników badania współpraca ta jest niewystarczająca. W opinii respondenta szkoła proponuje wiele rozwiązań, których celem jest poprawa kontaktów z opiekunami, jednak wielu rodziców nie wykazuje zainteresowania sprawami szkoły, szczególnie w przypadku szkoły ponadpodstawowej, i problemami prawie dorosłych uczniów.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami

Współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny została także uznana za zadowalającą. Do podmiotów tych zostały zaliczone: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Urząd Miejski, Policja, Sąd Rodzinny, Kuratorzy Sądowi, Zespół Interdyscyplinarny, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, placówki oświatowe, Ośrodek Zdrowia, Straż Pożarna, uczelnie wyższe i Wojsko Polskie.

Pomoc oferowana przez szkołę uczniom z rodzin ubogich

Szkoły zapewniają uczniom z rodzin ubogich wszechstronne wsparcie, przede wszystkim w formie poradnictwa pedagogicznego oraz pomocy ze strony wychowawców. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na opiekę w świetlicy, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjne oraz rozwijające uzdolnienia i zainteresowania. Placówki zapewniają uczniom z rodzin borykającym się z problemami ekonomicznymi bezpłatne posiłki, stypendia oraz paczki świąteczne.

Pomoc oferowana przez szkołę uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie

W ramach działań szkoły na rzecz uczniów z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień i przemocy przedstawiciele ankietowanych placówek wymienili m.in. obejmowanie dzieci i młodzieży opieką pedagoga szkolnego, pomoc psychologiczną, wsparcie wychowawców, nauczycieli i dyrekcji, konsultacje ze specjalistami z PPP oraz stałą obserwację zachowań uczniów i ścisłą współpracę z MGOPS-em, a także kierowanie i pomoc w nawiązywaniu kontaktów z odpowiednimi instytucjami pomocowymi.

Działania konieczne do przeprowadzenia w celu usprawnienia funkcjonowania placówki i polepszenia efektywności procesu edukacji i wychowania

Według uczestników badania niezbędne jest kontynuowanie dotychczasowych skutecznych działań wypracowanych przez placówki, uświadamianie rodziców o konieczności osobistego kontaktu ze szkołą oraz większego zaangażowania w proces edukacyjno-wychowawczy dzieci, a także prowadzenie działań profilaktycznych, pogadanek i warsztatów z udziałem specjalistów. Postulowano także zatrudnienie psychologów w placówkach oświatowych.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne, kapitał społeczny i ludzki oraz kondycja rodzin.**

OBSZAR PROBLEMOWY 1. RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania dysfunkcjom rodzin • zapewnianie przez gminę rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny • dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i na opiekę przedszkolną	• brak na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe – tylko świetlica szkolna w Szkole Podstawowej w Janowcu Wielkopolskim)

- dysponowanie przez szkolnictwo w gminie bazą dydaktyczną, zapewniającą właściwy rozwój uczniów - odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie - prowadzenie poradnictwa i podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy - prowadzenie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie	
szanse	zagrożenia
- niezwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych - niewzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci - brak zapotrzebowania na tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży - zaspokajająca potrzeby mieszkańców oferta w zakresie opieki przedszkolnej - sytuacja finansowa gminy pozwalająca na zaspokojenie potrzeb w zakresie edukacji - dostosowana do potrzeb liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie - niezwiększająca się liczba przypadków przemocy w rodzinie - zmniejszenie społecznego przyzwolenia na stosowanie przemocy w rodzinie - zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie - kierowanie sprawców przemocy na terapię oraz udział w programach korekcyjno-kompensacyjnych	- nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin - stale rosnące zapotrzebowanie na wsparcie asystenta rodziny - wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego - niezaspokajająca potrzeb mieszkańców oferta w zakresie opieki żłobkowej (brak opieki żłobkowej) - brak na terenie gminy organizacji pozarządowych zajmujących się problemami rodzin

OBSZAR PROBLEMOWY 2. ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
- zabezpieczenie przez gminę dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej - możliwości finansowe i lokalowe gminy na poszerzenie zakresu świadczeń medycznych dostępnych dla mieszkańców - inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia - podejmowanie przez samorząd gminy inicjatyw na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego - zapewnienie rodzinom z gminy dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej - monitorowanie i diagnozowanie problemu	niewielka liczba osób podejmujących leczenie

spożywania alkoholu i narkotyków przez nieletnich • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie uzależnień wśród dzieci i młodzieży • realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • prowadzenie działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji mających na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa na drodze • realizacja programów profilaktycznych	
szanse	zagrożenia
• wzrost zainteresowania wśród mieszkańców gminy zdrowym trybem życia • odpowiednia do aktualnych potrzeb liczba osób pracujących z osobami uzależnionymi • wzrost świadomości dzieci i młodzieży na temat zagrożeń uzależnieniami • niezwiększające się zagrożenie przestępczością nieletnich • stale rosnący poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze • widoczne efekty działań terapeutycznych	• niewystarczające zabezpieczenie finansowe i lokalowe prawidłowego dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii • stale rosnąca potrzeba poszerzenia zakresu świadczeń medycznych dostępnych w gminie • brak poprawy stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach • zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, szczególnie psychospołecznego i prawnego • wzrost liczby nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki

OBSZAR PROBLEMOWY 3. KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• zachęcanie mieszkańców przez samorząd gminy do podejmowania inicjatyw lokalnych oraz informowanie o podejmowanych działaniach • prowadzenie działań zmierzających do podnoszenia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • podejmowanie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej • prowadzenie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i istniejąca w gminie sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej	• niewzrastający poziom i jakość życia mieszkańców • niewystarczające popularyzowanie na terenie gminy informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych • nieprowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu • brak informacji o działaniach lokalnych organizacji pozarządowych

szanse	zagrożenia
• potencjał gminy zapewniający jej rozwój oraz umożliwiający odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia jej mieszkańców • stale rosnąca liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • wzrastająca liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • zmniejszająca się liczba osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • dysponowanie przez gminę środkami zewnętrznymi umożliwiającymi skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej	• brak zainteresowania mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych • stale rosnące zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • niedostosowane do aktualnych potrzeb poziom kwalifikacji i liczebność kadr pomocowych • brak zainteresowania mieszkańców gminy działalnością wolontarystyczną • niewystarczające możliwości gminy pozwalające na rozszerzenie placówek pomocy społecznej

OBSZAR PROBLEMOWY 4. KONDYCJA RODZIN	
mocne strony służące poprawie kondycji rodzin	słabe strony mające wpływ na kondycję rodzin
• funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego • dobra baza dydaktyczna istniejącego szkolnictwa • udzielanie wsparcia w formie asystenta rodziny	• brak organizacji pozarządowych zajmujących się problemami rodzin
szanse służące poprawie kondycji rodzin	zagrożenia mające wpływ na kondycję rodzin
• niewzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych • fachowa kadra pracująca z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie	• wzrastająca skala problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin w gminie • stale rosnące zapotrzebowanie na wsparcie asystentów rodziny

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie oraz osób samotnie wychowujących dzieci, dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, zapewnianie przez gminę rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz dysponowanie przez szkolnictwo w gminie bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego słabych stron i zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć, realizując działania strategiczne. Brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, stale rosnące zapotrzebowanie na wsparcie asystenta rodziny, wzrastająca liczba rodzin

wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego czy niezaspokajająca potrzeb mieszkańców oferta w zakresie opieki żłobkowej – to kwestie, które należy uwzględnić w pierwszej kolejności w programowaniu działań w tym obszarze.

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** uwypukliła zagrożenia (m.in. stale rosnąca potrzeba poszerzenia zakresu świadczeń medycznych dostępnych w gminie, brak poprawy stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach, zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, szczególnie psychospołecznego i prawnego, a także wzrost liczby nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki). Mimo zauważanych wyłącznie mocnych stron oraz dostrzeganych szans (wzrost zainteresowania wśród mieszkańców gminy zdrowym trybem życia, odpowiednia do aktualnych potrzeb liczba osób pracujących z osobami uzależnionymi, wzrost świadomości dzieci i młodzieży na temat zagrożeń uzależnieniami, niezwiększające się zagrożenie przestępczością nieletnich, stale rosnący poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze czy widoczne efekty działań terapeutycznych), wskazane zagrożenia mogą rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń programowych.

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** każe zwrócić uwagę m.in. na takie kwestie, jak niewzrastający poziom i jakość życia mieszkańców, stale rosnące zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej, brak zainteresowania mieszkańców gminy działalnością wolontarystyczną oraz niewystarczające możliwości gminy pozwalające na rozszerzenie placówek pomocy społecznej. Z kolei po stronie szans odnajdziemy potencjał gminy zapewniający jej rozwój oraz umożliwiający odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia jej mieszkańców, zmniejszającą się liczbę osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją, dysponowanie przez gminę środkami zewnętrznymi umożliwiającymi skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wzrastającą liczbę osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców.

Należy także zwrócić uwagę na mocne strony dostrzegane w tym obszarze, jak zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, prowadzenie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej, jak również zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury, sportu i rekreacji, podejmowanie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadrę MGOPS-u, co z pewnością może mieć zasadniczy wpływ na postęp we wdrażaniu założeń programowych w tym obszarze.

Zaakcentowane w obszarze **kondycja rodzin** mocne strony (jak np. funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, dobra baza dydaktyczna istniejącego szkolnictwa, czy udzielanie wsparcia w formie asystenta rodziny) oraz dostrzegane szanse, jakimi są: niewzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych i fachowa kadra pracująca z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń i słabych stron z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinna zwłaszcza nasilająca się skala problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin w gminie i wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie asystentów rodziny, a także brak organizacji pozarządowych.

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Janowiec Wielkopolski na lata 2021-2023, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 3, co wskazuje na połowiczne zrealizowanie przyjętych założeń programowych. Zaznaczono, że w nowym programie opracowywanym na lata 2021-2023 należy kontynuować zatrudnianie asystentów rodziny dla rodzin, które przeżywają trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Zespół wskazał trudności w realizacji założeń programowych, osiągnięcia, jakie odnotowano, działania, których nie udało się zrealizować, a dodatkowo najważniejsze projekty, które zostały zrealizowane.

1. Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- Niedobór środków finansowych oraz trudności z pozyskaniem bazy lokalowej na świetlicę socjoterapeutyczną.

2. Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- Zatrudniono asystentów rodziny oraz zabezpieczono materialnie i finansowo rodziny z dziećmi.
- W trakcie realizacji programu przeprowadzano różne akcje profilaktyczne i projekty socjalne.
- Udział w kampaniach, np. „Zachowaj trzeźwy umysł”.
- Promowanie zdrowego trybu życia i aktywności fizycznej.

3. Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- Z uwagi na brak zasobów finansowych i bazy lokalowej nie została utworzona świetlica socjoterapeutyczna.
- 4. Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:**
- Zapewnienie wynagrodzeń dla asystentów rodziny z budżetu gminy i dotacji.
 - Zagwarantowanie wsparcia na ponoszenie odpłatności za pobyt w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych.
- 5. Najważniejsze projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane:**
- Prowadzenie pracy socjalnej, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.
 - Realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych, m.in. „Między nami kobietkami”, „Adaptacja w klasie czwartej”, „Puchate i kolczaste”, „Przepis na zupę z kamienia”, „Moje wartości”, „Równi w różnorodności” oraz zajęć psychoedukacyjnych: „Jak radzić sobie ze stresem”, „Szkodliwość używania narkotyków i dopalaczy”, „Przyczyny, przejawy i skutki agresji i przemocy”.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów rodzin i dzieci na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT, jak również wnioski płynące z oceny realizacji założeń poprzednio realizowanego Programu pozwoliły na opracowanie założeń Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Janowiec Wielkopolski na lata 2021-2023. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w gminie występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Janowiec Wielkopolski na lata 2021-2023 jest następujący:

**Poprawa kondycji i jakości życia rodzin
zamieszkujących w gminie Janowiec Wielkopolski
poprzez rozwijanie systemu wsparcia
sprzyjającemu prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny.**

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: PODNOSZENIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ WSPIERANIA RODZINY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie warunków życia, potrzeb i dysfunkcji rodzin zamieszkujących w gminie.	2021-2023	UM RM MGOPS GKPiRPA ZI placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia	- liczba rodzin korzystających z pomocy z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym	- zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin
Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.	2021-2023	MGOPS UM	- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2021-2023	MGOPS UM PUP NGOs lokalne media	- liczba osób bezrobotnych w gminie, - liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	- zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Prowadzenie treningów budżetowych i warsztatów		MGOPS	- liczba zorganizowanych zajęć	- poprawa funkcjonowania rodzin

dla rodzin.			- liczba uczestników	w sferze socjalno-bytowej
Zapewnienie rodzinom dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego).	2021-2023	MGOPS UG PCPR PK	- liczba osób i rodzin objętych wsparciem, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci oraz rodzin wielodzietnych.	2021-2023	UM RM MGOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne Kościoł NGOs	- liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - rodzaj podejmowanych działań mających na celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci - liczba wydanych Kart Dużej Rodziny - liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących

			Dużej Rodziny	
Poprawa warunków i wzmocnienie funkcjonowania rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne.	2021-2023	UM RM MGOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne PCPR PPP Kościoł NGOs	- liczba rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością - liczba dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością	- podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wychowujących niepełnosprawne dzieci - zapewnienie dzieciom niepełnosprawnym równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin i dzieci

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2021-2023	UM RM MGOPS	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Zabezpieczenie potrzeb dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	2021-2023	MGOPS UM placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs	- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, - liczba i rodzaj podjętych działań	- wyrównywanie szans edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Zapewnienie uczniom	2021-2023	UG	- liczba uczniów	- wyrównywanie szans

z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.		placówki oświatowe	objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	- edukacyjnych podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.	2021-2023	placówki oświatowe GKPiRPA MGOPS PPP	- liczba i rodzaj programów profilaktycznych - liczba uczestników	- kształtowanie prawidłowych postaw życiowych - eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2021-2023	UM RM placówki oświatowe NGOs MGOPS	- liczba uczniów - rodzaj wsparcia (nagrody, wyróżnienia)	- motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2021-2023	UM RM placówki oświatowe placówki kulturalne jednostki sportowo-rekreacyjne jednostki organizacyjne gminy NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków do rozwoju zainteresowań
Realizowanie projektów na	2021-2023	placówki oświatowe	- liczba i rodzaj	- poprawa

rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.		placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne MGOPS NGOs	zrealizowanych projektów - liczba uczestników	funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2021-2023	placówki oświatowe placówki kultury MGOPS NGOs Kościoł lokalne media	- liczba i rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy	- wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: POMOC RODINOM W KRYZYSIE, PRZECIWDZIAŁANIE NIEKORZYSTNYM ZJAWISKOM ZAGRAŻAJĄCYM PRAWIDŁOWEMU FUNKCJONOWANIU RODZINY.

Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2021-2023	MGOPS UM placówki oświatowe placówki kultury świetlice NGOs PPP Kościoł	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami	- zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny, - poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych	2021-2023	UM RM	- liczba imprez - liczba uczestników	- wzmocnienie więzi rodzinnych

i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.		MGOPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościoły		- i społecznych budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmacnianie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zapobieganie jej skutkom oraz działań interwencyjnych.	2021-2023	ZI GKPiRPA MGOPS PK placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Policja PCPR	- liczba procedur Niebieska Karta - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie	- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu funkcjonowania rodzin
Podejmowanie na terenie gminy przedsięwzięć o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień.	2021-2023	GKPiRPA MGOPS ZI PK UM placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja NGOs	- liczba i rodzaj działań - liczba i kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa

				funkcjonowania i kondycji rodzin
Prowadzenie pracy z rodzicami biologicznymi w sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.	2021-2023	UG MGOPS PCPR	- liczba opracowanych planów pracy z rodzicami biologicznymi przez pracownika socjalnego. - liczba opracowanych planów pracy z rodzicami biologicznymi przez asystenta rodziny - liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w tym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - wysokość środków przeznaczonych i poniesionych przez gminę na częściowe pokrycie pobytu dzieci w różnych formach pieczy zastępczej	- poprawa funkcjonowania dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej - przywrócenie właściwych relacji w rodzinach, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2021-2023	UM RM placówki oświatowe i wychowania	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia

		przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury świetlice MGOPS placówki ochrony zdrowia NGOs PPP PSSE		- poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy.	2021-2023	UM RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	- liczba zorganizowanych badań - liczba osób objętych badaniami stanu zdrowia	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych
Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie.	2021-2023	placówki oświatowe GKPiRPA ZI MGOPS PPP Policja	- liczba zajęć - liczba uczniów	- podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach

				- kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
Podjęmowanie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom.	2021-2023	placówki oświatowe Policja	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń
Współpraca z Policją w zakresie monitorowania i patrolowania obszarów gminy, w których mogą się kumulować zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży.	2021-2023	UM RM Policja	- liczba podjętych działań - liczba podjętych interwencji	- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców
Podjęmowanie na terenie gminy przedsięwzięć o charakterze edukacyjno-	2021-2023	GKPiRPA MGOPS ZI	- liczba i rodzaj działań - liczba i kategoria adresatów	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk

informacyjnym na temat przestępczości i jej skutków.		UM placówki oświatowe placówki kultury Policja NGOs	i uczestników objętych działaniami	z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
--	--	---	------------------------------------	---

CEL OPERACYJNY 5.: PODNOSZENIE KWALIFIKACJI PRACOWNIKÓW INSTYTUCJI I ORGANIZACJI WSPIERAJĄCYCH RODZINĘ I DZIECI, INTEGROWANIE I DOSKONALENIE SYSTEMU WSPARCIA RODZIN.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2021-2023	MGOPS PCPR ROPS	- liczba i rodzaj odbytych szkoleń	- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKPiRPA. - podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy - poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem
Rozwijanie współpracy jednostek organizacyjnych	2021-2023	UM RM	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci

gminy, GKPiRPA, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i Kościoła w celu integrowania działań podejmowanych na rzecz rodziny i dziecka w gminie.		MGOPS GKPiRPA ZI PK placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia światlice NGOs Kościoł	- liczba spotkań przedstawicieli poszczególnych podmiotów	- w gminie pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	2021-2023	UM RM MGOPS ZI GKPiRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP	- rodzaj i liczba podjętych działań	- poprawy jakości i efektywności wsparcia adresowanego do rodzin i dzieci z terenu gminy - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy
Kontynuowanie	2021-2023	UM	- liczba spotkań ZI	- przeciwdziałanie

działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.		podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	- liczba grup roboczych - liczba procedur Niebieska Karta	- i zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą
Budowanie sieci wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez realizację wspólnych działań z lokalnym otoczeniem społecznym i obywatelskim, instytucjami publicznymi i partnerami lokalnymi oraz ponadlokalnymi.	2021-2023	UM RM MGOPS GKPiRPA ZI PK placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia świetlice Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP NGOs Kościoł	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba spotkań przedstawicieli poszczególnych podmiotów	- poprawy jakości i efektywności wsparcia adresowanego do rodzin i dzieci z terenu gminy - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin

Legenda

UM – Urząd Miejski
 RM – Rada Miejska

MGOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
 GKPiRPA – Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
PK – Punkt Konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy w rodzinie
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PPP – Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem programu będzie Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Miejski, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki oświatowe, placówki kultury.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, świetlice, Kościół i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości i będzie opierać się na następujących kryteriach:

- kryterium trafności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i realnym potrzebom odbiorców;

- kryterium skuteczności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele programu zdefiniowane na etapie planowania;
- kryterium trwałości efektów – pozwoli ocenić, czy rezultaty osiągnięte w ramach programu mogą trwać po jego zakończeniu, a także czy możliwe jest długotrwałe utrzymanie się wpływu programu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z terenu gminy.

Zebrane w ten sposób informacje zostaną wykorzystane do opracowania sprawozdania podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość.

Sprawozdanie roczne z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny przedstawi Burmistrzowi Gminy Janowiec Wielkopolski Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do końca marca danego roku kalendarzowego, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”	7
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019	10
Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019	11
Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2017-2019	11
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe będące w posiadaniu gminy w latach 2017-2019	11
Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019	12
Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2017-2019	12
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019	13
Tabela 9. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2017-2019	14
Tabela 10. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2017-2019	15
Tabela 11. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	15
Tabela 12. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	15
Tabela 13. Rodzaje wsparcia udzielanego przez MGOPS w Janowcu Wielkopolskim w latach 2017-2019	16
Tabela 14. Piecza zastępcza w gminie w latach 2017-2019	18
Tabela 15. Rodziny objęte opieką Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	19
Tabela 16. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019	19
Tabela 17. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019	20
Tabela 18. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019	20
Tabela 19. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019	21
Tabela 20. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w 2019 r.	22
Tabela 21. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019	22
Tabela 22. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatki na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień w gminie w latach 2017-2019	23
Tabela 23. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie w latach 2017-2019	23
Tabela 24. Działalność GKPiRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	24
Tabela 25. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019	25
Tabela 26. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)	27
Tabela 27. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)	27
Tabela 28. Placówki kultury w gminie w 2019 r.	27
Tabela 29. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2019 r.	27
Tabela 30. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie	28
Tabela 31. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w 2019 roku	29
Tabela 32. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019	31
Tabela 33. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019	31
Tabela 34. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019	32
Tabela 35. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Janowiec Wielkopolski usytuowane poza gminą	32
Tabela 36. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2019/2020	38
Tabela 37. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy	39
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin?	33
Wykres 2. W jakich obszarach działania podejmowane na terenie gminy i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające?	34

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę w zakresie edukacji w gminie, biorąc pod uwagę jej poziom, jakość, zaspokojenie oczekiwań i potrzeb?	35
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?	35
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?.....	36